

Ervaringen uit het project

- TEKST : TEAM TELEN MET TOEKOMST-BLOEMBOLLEN
- FOTO : J.W. V.D. KLUGT

De deelnemers aan het project Telen met toekomst hebben zich de afgelopen maanden met een groot aantal onderwerpen beziggehouden. In dit artikel komen daarvan diverse zaken aan de orde.

Grond ontsmetten met mosterd

Op een bedrijf van de deelnemers in het project Telen met toekomst in de Zuid is een perceel ingezaaid met Sarepta mosterd. Deze groenbemester is inmiddels ondergewerkt. Het bijzondere van dit gewas is dat het bestanddelen bevat, die na onderwerken door de bouwvoor kunnen werken als een biologische grondontsmetting. De groei van de groenbemester was erg goed. De Sarepta mosterd is eind juli geklept en vervolgens direct ingefreesd. Het is belangrijk dat het infrezen snel plaatsvindt na het klepelen, zodat de stoffen die vrijkomen uit het gewas niet vervluchtigen. Dit najaar worden er op dit perceel hyacinten geplant. Volgend jaar zal duidelijk worden of de Sarepta mosterd een effect heeft gehad op pythium.

Door het inwerken van Sarepta mosterd komen stoffen vrij die de grond helpen te ontsmetten

PROJECT

Het praktijknetwerk Telen met toekomst verenigt groepen praktijkbedrijven, afnemers, toeleveranciers, intermediairen, maatschappelijke organisaties en overheid rond de ontwikkeling en implementatie van meer duurzame (ecologisch en economisch) productiesystemen in de plantaardige sectoren. Er zijn 31 praktijknetwerken (waarvan 5 in de bollenteelt), verspreid over heel Nederland. De kern van elk praktijknetwerk bestaat uit een studiegroep van ondernemers, met daaromheen de bedrijven en organisaties die een direct belang hebben bij de agrarische bedrijfsvoering. Het accent ligt op de thema's gewasbescherming en bemesting. Het project wordt uitgevoerd door Praktijkonderzoek Plant & Omgeving en DLV Adviesgroep en gefinancierd door de ministeries van LNV en VROM. Informatie: Stefanie de Kool (0252-462113) of www.telenmettoekomst.nl

Bollen onder de douche

Op het bedrijf van J. en R. Groot Bloembollen te Venhuizen gaan bollen in palletkisten onder de douche om middelen te besparen. Vanuit een voorraadbak van 1000 liter wordt vloeistof op de palletkist gepompt. De pomp moet een zodanige capaciteit hebben, dat er meer vloeistof naar de kist wordt gevoerd, dan er wegloopt. De pomp heeft een capaciteit van 30 m³ per uur, voldoende voor alle maten bollen. De bollen staan een tijdje in een vloeistof en worden goed nat. De douchetijd is 15 minuten per kist, de kisten lekken met 6 stuks tegelijk uit, waarbij de lekvloeistof terugvloeit naar de bak. De buitenkant van de kist blijft droog en ook schoner. Dat levert een besparing aan middelen op. Er zijn twee bakken in gebruik. Andere cultivars of andere bolsoorten, die verschillen in ziektegevoeligheid kunnen zo met verschillende middelen ontsmet worden. Het idee was om de zuurgeoelige en ongevoelige soorten apart te ontsmetten, maar organisatorisch bleek dit hier toch nog niet haalbaar. Het is mogelijk om de bak tot 200 liter leeg te maken bij het douchen. Dit kan dan weer aangevuld worden met middelen voor een andere ontsmetting. De "overbodige" restanten van middelen (mits niet schadelijk voor het te ontsmetten product) worden zo automatisch verdund bij het aanvullen.

Besparen op middelen werkt goed

De groep van Telen met toekomst in Noord-Oost Nederland constateerde begin september dat de lelies op het bedrijf van Tino v.d. Ven er over het algemeen goed bij stonden. Dit ondanks de gunstige omstandigheden voor de verspreiding van vuur. Ook na het opgraven van de bollen was het oordeel van de groep positief. In het project zijn verschillende maatregelen getest die bijdragen aan een verdere verduurzaming van de teelt, de zogenaamde "best practices". De ervaringen op en rijtje:

- Bij de bestrijding van virusoverdracht kan het oppervlaktewater worden belast als gevolg van drift. Pyrethroiden zijn schadelijk voor het waterleven. Alle telers kiezen nu voor het minst milieubelastende middel: Decis.
- De meeste deelnemers spuiten het hele perceel met venturidoppen die 75% tot 90% drift reduceren. Het resultaat van deze doppen vinden zij vergelijkbaar met de normale spleetdop.
- Twee deelnemers hebben gunstige ervaringen opgedaan met de padenspuit. De bestrijding van het onkruid op de randjes van het bed is beter en er wordt op middelen bespaard. De overige deelnemers zijn zeer geïnteresseerd geraakt.
- De hele groep deelnemers heeft besloten om niet eerder dan half mei de eerste stikstofgift voor lelie te strooien. De hoogte van de gift wordt vastgesteld op basis van de resultaten

Deelnemers waren tevreden over de kwaliteit van het gewas boven en onder de grond

van grondonderzoek.

- Bij de aaltjesbestrijding kiezen de deelnemers voor de minst milieubelastende stof: Vydate. Een deelnemer bestrijdt de aaltjes met een combinatie van 60 ton humusaarde. Hierdoor bereikt hij een besparing op het middelengebruik en haalt hij veel mineralen op zijn bedrijf.
- Op een ander bedrijf is een fikse vermindering van milieubelasting en besparing van kosten bereikt door de onkruidgrassen te bestrijden met Targa. Dit middel heeft een zeer lage milieubelasting vergeleken met de gebruikelijke middelen. Andere be-

drijven gaan dit volgend seizoen ook proberen.

- Twee bedrijven bestrijden vuur (Botrytis) in weinig vuurgeoelige lelierassen één keer in de twee weken met een dosering die staat voor een wekelijkse bespuiting. De kwekers blikken tevreden terug op het resultaat.
- De deelnemers vinden het verstandig om tijdig te stoppen met de vuurbestrijding. Op die manier wordt niet onnodig veel middel gebruikt en kunnen de gewassen rustig afsterven. In gewassen zonder vuuraantasting is de bestrijding eind augustus gestopt.

Minder zuurproblemen met de Zuurcheck

Voor Tonnie Groot Koerkamp is het al het tweede jaar dat hij werkt met de 'Zuurcheck'. Niet omdat zuur vaker voorkomt op zijn bedrijf, maar omdat hij inziet welke schadepost zuur op kan leveren. Door jaarlijks alle processen rondom teelt, verwerking en bewaring goed te analyseren probeert hij steeds netter te werken en zo het zuur buiten de deur te houden. Door met behulp van de 'Zuurcheck' kritisch te kijken naar het hele verloop van teelt en verwerking is er al veel verbeterd, met als gevolg minder zuur op het bedrijf. De hoofdpunten van de aanpak:

- De hoeveelheid stikstof uit organische mestsoorten meetellen in de bemesting
- Meer opschrijven wat gedaan wordt, denkend aan de con-

dities buiten en in de cel. met het oog op kansen op zuur.

- Zuurgeoelige rassen na het drogen, een week bij 28°C bewaren. Uit onderzoek is gebleken dat warm bewaren minder zuur geeft dan koeler bewaren.
- De bollen die gepeld zijn op sommige klamme dagen nadrogen met behulp van een kachel. Hiermee probeert hij de tijd dat de bollen nat zijn te verkleinen.
- Bij plantgoed ontsmetten een reinigingsmiddel toevoegen. Op deze manier wordt de schimmel niet via het bad verspreid.
- Het plantgoed laat ontsmetten zodat je partijen nog na kunt lezen.